

TEMEL DİNİ BİLGİLER İSLAM 2

DERS NOTLARI

1.ÜNİTE

İman

ABDULKERİM BAKIR
İHL Meslek Dersleri Öğretmeni

1. ÜNİTE İMAN

→ “Allah (c.c.) katında din İslam’dır...” (Âl-i İmrân suresi, 19. ayet.) ayetinden ne anlıyorsunuz?

1. İman ve İslam Kavramları

- **İslam dini;** Yüce Allah’ın Peygamberimize vahiy yoluyla bildirdiği ilahi bir inanç, ibadet, ahlak ve hukuk sistemidir.
- İslam’ı tanımak için onu tüm boyutlarıyla ele almak ve kendi sistemi içinde kullandığı kavramları bilmek gerekir.
- İman, İslam, akaid, itikat, teklif, mükellef, mümin, Müslüman gibi kavramlar bunlardan bazılarıdır.

Akide: düğümlemek

Akaid: Akide kelimesinin çoğuludur. **İnanç esasları** demektir.

İtikad: Akide kelimesiyle aynı kökten gelir ve iman ile eş anlamlı olarak kullanılır. Düğüm atmışçasına bağlanmak, bir şeye gönülden inanmak demektir.

İslam Akaidi: İslam inanç sistemi. İslam dininin iman edilmesi gereken temel esasları.

Akaid ilmi: İslam dininde inanılması gereken esasları konu edinen ilim.

Teklif: Yüce Allah’ın bir işi yapma veya yapmama hususunda **kullarını yükümlü** tutmasına denir.

Mükellef: Allah’ın emir ve yasakları anlamındaki tekliflerine muhatap olan, **aklı başında ve ergenlik çağına gelmiş** kişilere denir.

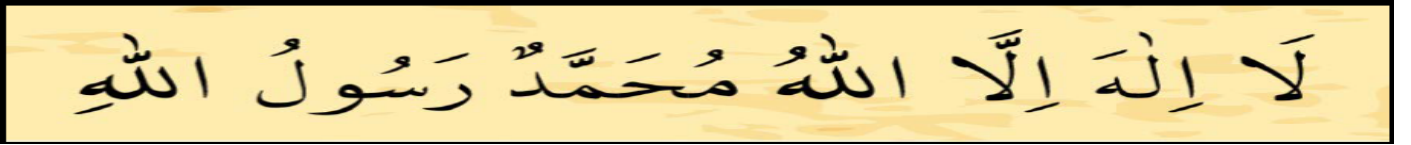
DİKKAT...!

- **Mükellef kabul edilen kişiler dinimizde itikadi, ameli ve ahlaki bütün emir ve yasaklardan sorumludur.**
- **Bir kimsenin mümin ve Müslüman olabilmesi için en başta dinimizin iman esasları olarak belirlenmiş inanç konularını kalben tasdik etmesi gerekir.**

İman; kelime itibarıyla bir kimsenin şüphe duymaksızın bir şeyi kabul etmesi, doğrulaması, onaylaması ve **tasdik etmesi** anlamına gelir. Ayrıca güven vermek, güvenlikte olmak, içten ve yürekten inanmak gibi anlamları da vardır.

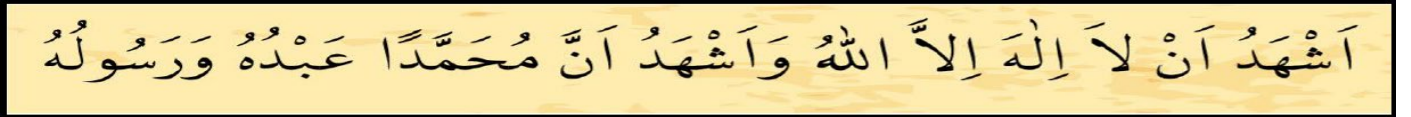
Bir terim olarak iman; Allah’ın varlığına ve birliğine, **Hz. Muhammed’in** Allah’ın hak peygamberi olduğuna inanmak, Getirdiği haberler ve hükümler konusunda Hz. Peygamber’i tasdik etmek, doğrulamak; onun haber verdiği şeyleri kabul edip doğru olduklarına gönülden inanmak demektir.

Kelime-i Tevhid

- “Lâ ilâhe illallah Muhammedü’r-resulullah” ifadesi kelime-i tevhiddir.
- “Allah’tan başka ilah yoktur, Muhammed Allah’ın peygamberidir.” anlamına gelir.
- Kur’an-ı Kerim, iman etmenin sadece dil ile ikrara değil aynı zamanda kalp ile tasdiğe bağlı olduğunu bildirmiştir.

Kelime-i Şehadet

- “Eşhedü ellâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resulüh” ifadesi kelime-i şehadettir.
- “Allah’tan başka ilah olmadığına ve Hz. Muhammed’in Allah’ın kulu ve peygamberi olduğuna şahitlik ederim.” anlamına gelir.

Bunlara Dikkat

- 1- Kelime-i tevhid ve kelime-i şehadet iki bölümden oluşmaktadır.
- 2- Her ikisinde de yer alan “Allah’tan başka ilah yoktur.” sözü tevhid inancını vurgular.
- 3- “Muhammed Allah’ın peygamberidir.” sözü ise Hz. Muhammed’in Allah’ın (c.c.) hükümlerini bize bildiren elçisi olduğunu ifade eder.

İslam kelime olarak teslimiyet, itaat etmek, boyun eğmek, bağlanmak, barış ve esenlikte olmaktır.

Terim olarak ise İslam; Yüce Allah'a itaat etmek, Hz. Peygamber'in getirdiği şeylerin hepsini kalp ile tasdik edip dil ile söyleyerek Allah'ın emir ve yasakları doğrultusunda yaşamaktır.

Peygamberimiz buyuruyor ki:

“...**İman**; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe inanmandır. Yine iman; kadere, hayrın ve şerrin Allah'tan geldiğine inanmandır. **İslam**; Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in de Allah'ın Resûlü olduğuna şahadet etmen, namazı dosdoğru kılman, zekâtı vermen, Ramazan orucunu tutman ve gücün yeterse Kâbe'yi haccetmandır. İhsan, Allah'a onu görüyormuşsun gibi kulluk etmandır. Sen onu görmüyorsan da O seni mutlaka görüyor...” (Müslim, İman, 1; Buhârî, İman, 37.)

İman-İslam İlişkisi

İslam alimleri, iman ve İslam ilişkisini ele alırken bu iki kelimeyi anlamları ve içerikleri bakımından değerlendirmişlerdir:

İmam Maturidi:

“İslam; kişinin kendini bütünüyle Allah'a teslim etmesi, sadece ve tamamıyla O'na kulluk edip ortak koşmamasıdır.”

İmam Eş'ari:

“İslam; Allah'a tam teslimiyet, hükümlerine boyun eğmek ve emirlerine uymaktır.”

Ragıp el-İsfahani:

“İslam; kalpteki inancı dille ifade edip fiillerle gereğini yerine getirmek suretiyle Allah'ın takdir ettiği ve hükmettiği her hususta boyun eğip teslimiyet göstermektir.”

Seyyid Şerif Cürçani:

“İslam; “Hz. Peygamber'in haber verdiklerini samimiyetle benimseyip onlara uymaktır.”

İman içte ve kalpte; İslam ise dışta ve görünürde olandır. İman kalbin tasdiki; İslam ise amel ve davranışlarla bu tasdikini eyleme taşınmasıdır.

“...Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz, Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız, onu Allah'a ve Resul'e götürün. Bu hem hayırlı hem de netice bakımından daha güzeldir.” (Nisa suresi, 59. ayet.)

Yukarıdaki ayette “anlaşmazlığı Allah'a ve Resul'e götürmek” ifadesinden ne anlıyorsunuz?

2. İslam İnancının Temel Kaynakları

İslam'da inanç, ibadet, ahlak ve hukuk konularında başvuru kaynağı olarak kullanılan dinî deliller, **edille-i şer'iyye** kavramıyla ifade edilir.

Bu delillerden birincisi; **Kitap (Kur'an-ı Kerim)**, ikincisi Peygamberimizin söz ve davranışları olan **sünnet'tir**.

→ **Kur'an**, insanlara neyin iyi neyin kötü olduğunu, Allah katında davranışlarımızın değerinin ne olduğunu açıklar. **Sünnet** ise Kur'an'ın açıklamalarının nasıl uygulanacağını gösterir.

Peygamberimiz buyuruyor ki:

“Size iki şey bırakıyorum, onlara sınıksız sarıldığınız sürece yolunuzu şaşırmayacaksınız: Allah'ın Kitabı ve Peygamberinin sünneti.” (İmam Malik, Muvatta, Kader, 3.)

2.1. Kitap

Yüce Allah'ın Peygamberimize **Arapça** olarak indirdiği, mushaflarda yazılmış, lafzıyla ibadet edilen ve bizlere kadar **tevatür** yoluyla nakledilmiş **son ilahî kitaptır**. Allah'ın koruması altında günümüze kadar gelen Kur'an-ı Kerim'in, Peygamberimize indirildiği haliyle hiçbir değişikliğe uğramadan bizlere **intikal** ettiği konusunda bütün Müslümanlar **ittifak** halindedir.

Kur'an-ı Kerim; inanç, ibadet ve ahlak konularında olduğu gibi insanların fert ve toplum hayatını düzenleyici hükümleri de içeren bir kitaptır. Bu sebeple yalnız inanç konuları değil; ibadet, muamelat, hukuk, ahlak, siyaset gibi hayatın bütününde karşılaştığımız her konuda **ilk başvuracağımız kaynak Kur'an-ı Kerim**'dir.

İman esasları en yalın biçimiyle Kur'an-ı Kerim'de yer alır. Allah'a ve ahiret gününe iman etmek, peygamberleri, kitapları ve bir bütün olarak vahyi kabul etmek, meleklerle inanmak gibi inanç konuları Kur'an ayetlerinde kesin bir şekilde dile getirilir.

Kur'an-ı Kerim ibadetler konusunda da temel kaynaktır. Ancak **Kur'an, ibadetlerle ilgili hükümleri ana hatlarıyla ve genel çizgileriyle ortaya koyar**, detaylara inmez. İbadetlerin detaylarını ve nasıl yapılacaklarını Peygamberimizin fiili uygulamalarından ve hadislerinden öğreniriz.

Kur'an-ı Kerim, inanç ve ibadetlerle ilgili sorumluluklarımızın yanı sıra ahlaki görevlerimizi de dile getiren bir kitaptır. Kur'an-ı Kerim'de **ihlas, takva**, doğruluk, adalet, cömertlik, sevgi, ana-babaya iyilik gibi güzel huylardan da bahsedilir ve Müslümanların bu sıfatları taşıması emredilir.

2.2. Sünnet

Sünnet: Hz. Peygamberimizin yaşayışı, dinde tuttuğu yol ve bizlere bıraktığı gelenektir. **Hadis** ise; Peygamberimizin söz, fiil ve takrirlerinin sahabe vasıtasıyla bizlere ulaştırıldığı metinlerdir.

Peygamberimizin dinî yaşayışı, **sözleri** ve **davranışları** Müslümanlar için çok önemlidir ve bu nedenle Kur'an-ı Kerim'den sonra **İslam'ın ikinci ana kaynağıdır**. Peygamberimiz Kur'an-ı Kerim'in yaşayan hâli gibidir.

Peygamber Efendimizin **sünnetine uymak**, onun yolunu takip etmek Müslümanlar için vazgeçilmez bir husustur. Kur'an-ı Kerimde Peygamberimizin söz ve fiilleriyle **örnek alınması gereken bir önder** olduğu ve Allah'ın sevgisini kazanabilme yolunun Hz. Peygamber'e uymaktan geçtiği belirtilmiştir.

Rabbimiz buyuruyor ki:

“Ey inananlar! Andolsun ki sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok anan kimseler için Resulullah (Allah'ın Elçisi) en güzel örnektir.” (Ahzab suresi, 21. ayet.)

İslam alimleri hüküm çıkarmada sünnetin başvurulacak bir delil olduğunu kabul etmişler ve kabullerini ayetlerle ispat etmişlerdir. Müslümanların herhangi bir anlaşmazlık durumunda Hz. Peygamber'in hakemliğine başvurmalarını ve onun hükmünü tam bir teslimiyetle kabul etmeleri imanın bir gereğidir.

Rabbimiz buyuruyor ki:

“...Peygamber size ne verirse onu alın, sizi neden menederse ondan geri durun...” (Haşr suresi, 7. ayet.)

Bir hadisin **mütevâtir** olmasının anlamı, o hadisin Hz. Peygamber tarafından söylendiğinin kesin olmasıdır. Hadislerin ve sünnetin mütevâtir olanları hem inanç hem de ibadet konusunda kesin delildir ve onlarla amel edilir. İslam âlimleri **mütevâtir hadisi inkâr** edenleri Müslüman olarak görmemişler, **sahih hadisin inkarını ise büyük günah** olarak kabul etmişlerdir.

Bizler sünnete uymakla ve Peygamberimizin hayatını öğrenmekle yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'i daha iyi anlar ve yaşarız. Çünkü Peygamberimiz hem Kur'an-ı Kerim'i en güzel şekilde yaşamış hem de en güzel şekilde açıklamıştır. Bu sebeple sünneti dikkate almayan yaklaşımlar ve dinî yorumlama biçimleri, İslam alimleri tarafından doğru bulunmamıştır.

3. İman ve İmanın Mahiyeti

İman, İslam'ın inanç esaslarını kabul etmekle gerçekleşir. Bir kimse mümin olabilmek için imanın şartlarını benimsemek durumundadır. Bu anlamda inanılacak şeylerin tamamına ayrıntıya girmeksizin inanmaya **icmalî iman** denir.

İcmalî iman, kısaca **imanın şartlarını kabul etmek** demektir. Bunun en özlü biçimi kelime-i tevhid ve kelime-i şehadette belirtilen; Allah'ın varlığına ve birliğine inanmak, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Allah'ın kulu ve resulü olduğuna şahitlik etmektir.

İman edilmesi gereken şeylerin her birine ayrıntılarıyla inanmaya da **tafsilî iman** denir. Tafsilî imanda öncelikle imanın altı esasına iman etmek; daha sonra da Hz. Peygamber'in getirdiği dine ait tüm inanç, ibadet, ahlak ve hukuk esaslarını gönülden kabul etmek gerekir.

İmanın Mahiyeti Konusundaki Farklı Yaklaşımlar

İmanın mahiyeti ve nasıl gerçekleştiği konusunda İslam alimleri ve mezhepler arasında farklı yaklaşımlar söz konusudur.

“İman, kalp ile tasdiktir.” Görüşünde olanlar

Ehl-i sünnet alimlerinin çoğunluğu **imanın mahallinin kalp** olduğunu söylemişler, imanı dil ile açıklamayı imanın asli şartı değil Müslüman olduğunu ilan etmenin bir gereği olarak kabul etmişlerdir.

"İman; kalp ile tasdik, dil ile ikrardır." görüşünde olanlar

Ehl-i Sünnet anlayışında olmalarına rağmen bazı mezhep imamlarına ve özellikle hadis alimlerine göre ise **iman; dil ile ikrar, kalp ile tasdik ve rükünlerle ameldir.** Ancak bu görüşte olanlar ameli terk edenleri fâsık saymışlarsa da mümin olmadıklarını söylememişlerdir.

"İman; kalp ile tasdik, dil ile ikrar ve gerekleriyle amel etmektir." görüşünde olanlar

Hariciler ve Mutezile mezhebine göre bir kimse kalp ile tasdik edip dil ile ikrar etmesine rağmen bunlarla amel etmezse mümin sayılmaz. Haricilere göre bu kimse kâfir olur. Mutezileye göre ise ne mümin ne de kâfirdir.

Mürchie ve Kerramiye mezheplerine göre bir kimse dil ile inandığını belirtmişse o kimse mümin sayılır. Cehmiye ve Neccâriye mezhepleri ise imanın tasdik değil, imanla ilgili konuları bilmekten ibaret olduğunu iddia etmişlerdir.

Sonuç olarak bu konuda Ehl-i sünnetin görüşü en doğru görüş olup; bir kimse Hz. Peygamber'in getirdiklerini kalbiyle tasdik ediyorsa o kimse Allah katında mümindir. İnsan kalbinde olanı diliyle ifade eder veya imanını ibadetlerle gösterirse onun mümin olduğuna hükmedilir ve ona mümin olarak muamele edilir.

4. İmanın Geçerli Olmasının Şartları

İslam alimleri bir kimsenin imanının geçerli olabilmesi ve kişiyi ahirette kurtuluşa erdirebilmesi için bazı şartlar belirlemişlerdir.

- Dinde farz veya haram olduğu kesin olan her hükmü kabul etmek.** Örneğin namazın ve orucun farz olduğunu, zinanın, faizin, hırsızlığın veya içkinin haram olduğunu kasten inkâr eden veya bunları alaya alan bir kimse iman etmiş sayılmaz.
- Kur'an-ı Kerim'deki ayetlerin bütününe iman etmek.**
- Allah'ın (c.c.) rahmeti ve azabı konusunda korku ile ümit arasında bulunmak.** Kişinin "Ben Müslüman'ım kesinlikle cennete giderim." düşüncesiyle cenneti kendisi için garanti görmesi veya "Ben çok günahkâr bir insanım, kesin cehenneme gideceğim." diyerek Allah'ın (c.c.) rahmetinden ümidini kesmesi doğru değildir.
- Ölüm gelip çatmadan iman etmek.** Kur'an-ı Kerim'de yer alan "**Kötülükleri işleyip dururken ölüm gelip çatınca, şimdi tövbe ettim, diyenler ile kafir olarak ölenler için tövbe yoktur. Onlar için acı bir azap hazırlamışızdır.**" ayeti bize ölüm anında yapılacak tövbenin kabul edilmeyeceğini bildirir.
- Zorlama ve tehdit olmadan hür iradeyle iman etmek.** "**Dinde zorlama yoktur. Çünkü doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır. O halde kim tağutu reddedip Allah'a inanırsa kopmayan sağlam kulpa yapışmıştır. Allah işitir ve bilir.**"

5. İnanç Bakımından İnsanlar

Kur'an-ı Kerim'de iman edip etmeme bakımından insanlar mümin, münafık ve kâfir gibi farklı isimlerle nitelendirilmişlerdir.

- 5.1. Mümin:** Allah'a, Hz. Peygamber'e ve onun haber verdiği her şeye hak ve gerçek olarak yürekten inanmaya iman, bu şekilde inanılması gereken şeyleri kabul ve tasdik eden kimseye mümin denir. Müminler ahirette cennete girecekler, orada pek çok nimete kavuşacaklardır. Günahkâr müminler, suçları ölçüsünde ahirette cezalandırılsalar da sonunda cennete gireceklerdir.
- 5.2. Münafık:** İslam'da inanılması gereken esaslara kalbi ile inanmadığı halde söz ve davranışları ile inanmış gibi görünen kişidir. Münafıklar içi dışı başka olan, insanların arasını bozan, toplumu karıştıran, nifak çıkaran ikiyüzlü insanlardır ve bu yönleriyle İslam toplumları için inanmadığını açıkça söyleyen **kâfirlerden daha tehlikelidirler.**

Peygamberimiz buyuruyor ki: "Münafığın alameti üçtür: Konuştuğu zaman yalan söyler; vadettiğini yerine getirmez ve emanete hıyanet eder." (Buhârî, İman, 24; Müslim, İman, 107-108.)

5.3. Kâfir: İslam dininin inanç esaslarına inanmayan, Hz. Peygamberin Yüce Allah'tan getirdiği dinin hükümlerinden birini veya birkaçını yahut da tamamını inkâr eden kimseye kâfir denir. Mesela zekâtın farz, kumarın haram oluşunu inkâr eden; meleklerle, ilahi kitaplara, ahirete iman etmeyen kâfirdir. Kâfirler ahirette cehenneme girecekler ve orada ebedî olarak kalacaklardır.

Diğer Kavramlar

Müşrik: Allah Teala (c.c.)'ya inanmakla birlikte, kudret ve kuvvette ona denk başka Allahların da var olduğunu kabul etmek demektir. İslam inancında müşrikler de kâfir olarak değerlendirilir. Dinimizde Allah'a şirk koşturmak günahların en büyüğüdür.

Fâsık: Dinin emir ve yasaklarına aykırı davranmaya, hak yoldan saparak dinin sınırları dışına çıkmaya **fısk**, bu davranışı sergileyenlere ise fâsık denir. Fâsık kavramı Allah'ın emir ve yasaklarına itaatsizlik eden herkes için kullanılır. **Müşrikler, kâfirler ve münafıklar** itikadi bakımdan fâsık sayılırlar. **Müslümanlar** ise büyük günah işlediğinde veya küçük günaha ısrar ettiğinde ameli fâsık sayılırlar.

6. İslam İnanç Esasları

Dinimizde inanç esasları altı tane olup, bunlara “âmentü esasları” da denir.

ÖDEV: Bakara Suresi 255. Ayet, İhlas Suresi ve Amentü Duası'nın anlamıyla birlikte ezberleyelim:

Allah'a (c.c.) İman

Tüm varlıkları yaratan, nimetleriyle yaşatan, ilim, irade ve kudret sahibi, övgü ve senaya layık Yüce Allah'ın varlığına ve birliğine inanmak tüm iman esaslarının özüdür. Allah'a iman etmek, O'nun bütün noksanlıklardan uzak bulunduğunu kabul etmeyi gerektirir. İnsanın yaratılış amacı Rabbini tanımak ve O'na en güzel şekilde kulluk etmektir. Bizler Allah'ı, vahiy yoluyla bize bildirdiği isimleri ve sıfatlarıyla tanır ve iman ederiz.

ÖDEV: Allah'ın zati ve subuti sıfatlarını araştırıp anlamlarını öğrenelim.

Meleklerle İman

Melekler hakkındaki bilgilerimiz, Kur'an ayetlerinde ve Peygamberimizin açıklamalarında bizlere verilen bilgilerle sınırlıdır. Meleklerle inanmamak vahyi, peygamberliği ve ilahi kitapları kabul etmemek anlamına gelir. Bu bilgilere göre melekler nurdan yaratılmış varlıklar olup cinsiyetleri; yeme içmek gibi insani ihtiyaçları yoktur. Melekler daima Yüce Allah'ı zikreden; O'nun emirlerini yerine getiren, hiçbir zaman isyan etmeyen şerefli varlıklardır. Müminler için dua ederler, güzel kokulardan, güzel sözlerden, ilim meclislerinden hoşlanırlar, Kur'an'ı dinlemeyi çok severler.

ÖDEV: Kur'an'da adı geçen melekleri araştırıp görevlerini öğrenelim.

Kitaplara İman

Yüce Allah'ın, kullarına yol göstermek maksadıyla peygamberlerine gönderdiği vahiylerin yazıya geçirilmiş haline ilahi kitap denir. En son vahiy olan Kur'an-ı Kerim'e ve ondan önceki vahiylerle iman etmek de iman esaslarındandır. Hz. Musa'ya verilen Tevrat, Hz. Davud'a verilen Zebur, Hz. İsa'ya verilen İncil ve Hz. Muhammed'e indirilen Kur'an-ı Kerim, bizim kabul ettiğimiz ve inandığımız ilahi kitaplardır. Ancak Kur'an'dan önceki kitaplar, Kur'an gibi asıllarını koruyamamış; Yahudiler ve Hıristiyanlar tarafından ilave ve çıkarmalar yapılarak tahrif edilmişlerdir.

ÖDEV: Kur'an'da adı geçen kitapları ve sayfaları araştırıp hangi peygamberlere geldiğini öğrenelim.

Peygamberlere İman

Yüce Allah'ın melek vasıtasıyla gönderdiği vahyi insanlara ulaştırarak kişilere peygamber (resul, nebi, elçi) denir. Bizler ilk insan ve ilk peygamber olan Hz. Âdem'den Hz Muhammed'e (s.a.v.) kadar görevlendirilmiş tüm peygamberlere iman ederiz. Peygamberler, dini insanlara tebliğ etmekle kalmamışlar, kendileri de birer mümin olarak dini yaşamışlar ve insanlara örneklik ve rehberlik yapmışlardır. Vazifeleri esnasında pek çok zorluklarla karşılaşmışlar ama yılmaksızın görevlerini yerine getirmişlerdir. Hatta bazıları kavimleri tarafından öldürülerek şehit edilmişlerdir.

ÖDEV: Kur'an'da adı geçen peygamberleri araştırıp öğrenelim.

BİLGİ

Kur'an-ı Kerim'de Allah'ın (c.c.) elçileri resul ve nebi kelimeleri ile ifade edilmiştir. Resul "gönderilen elçi" nebi ise "haber getiren kimse" anlamındadır. **Resul** kendisine kitap verilen peygamberler için kullanılırken **Nebi** kavramı genelde kendisinden önceki Resul olan peygambere gelen kitap üzerine insanları imana çağıran peygamberlere denir.

Ahirete İman

Kıyametin kopmasıyla birlikte başlayacak olan ebedi hayata **ahiret hayatı** denir. Bizler ahiret hayatına, ebediliğine, kıyametin kopacağına, kabir hayatına, sura üfürmeye, yeniden dirilmeye, haşir ve mahşere, hesap ve suale, amel defterlerinin dağıtılmasına, **mizana, sırata, cehenneme ve cennete iman** ederiz. Ahirete iman, insanın ve diğer varlıkların boş yere yaratılmadığı, amaçsız ve gayesiz olmadığı sonucuna götürür. Mümin insan, ahirete iman ettiği için dünyayı bir imtihan yeri olarak değerlendirir. Ölümü bir yok oluş olarak görmez; cenneti kazanmak için dünya hayatını en iyi bir şekilde değerlendirmeye çalışır. İyi de olsa kötü de olsa tüm yaptıklarından hesaba çekileceğini bildiği için dünya hayatını bu sorumluluk duygusuna göre yaşar.

Kader ve Kazaya İman

Kader: Allah'ın (c.c.) olmuş ve olacak her şeyi ezeli ilmiyle bilmesi ve belirlemesidir. **Kaza** ise Yüce Allah'ın ezelde bilip takdir ettiği şeylerin yeri ve zamanı gelince yaratılmasıdır.

Kaza ve kadere iman; Allah'ın ilim, irade, kudret gibi sıfatlarına inanmanın bir sonucudur. Kaza ve kadere iman etmek demek, hayır ve şer, iyi ve kötü ne varsa tüm bunların Allah'ın bilgisi, dilemesi, kudreti ve yaratması ile mümkün olduğuna, Allah'tan başka yaratıcı olmadığına inanmak demektir. Kadere iman, ayrıca kâinatta olan her şeyin bir ölçü ve hikmete göre cereyan ettiğini kabul etmek demektir. Kader inancımız gereği bütün fiillerimizden sorumluyuzdur. Bu sebeple kader, sorumluluktan kaçmak için değil, kişinin haddini bilmesi, iyilik ve başarı durumunda her şeyi yaratan ve takdir edenin Allah olduğunu hatırlaması içindir.